

ВИДИ НОТАРІАЛЬНИХ ПРАВОЧИНІВ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ СУБ'ЄКТІВ УКРАЇНИ

Домбровський П. М.

*студент факультету менеджменту та права
Вінницький національний аграрний університет*

*Науковий керівник: **Опольська Н. М.***

доктор юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри права

*Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

Постановка проблеми. Діяльність нотаріату спрямована за своєю сутністю на здійснення наданих державою юридичних дій, на попередження порушень прав та їх охорону. Даний вид діяльності має певну спільність із діяльністю інших органів цивільної юрисдикції. На сьогодні правове поле для функціонування повноцінного та легального ринку земельних ділянок у державі ще не сформований повністю. До того ж, іноді має місце з штучне створення перешкод шляхом блокування розпорядник таких дій власників земельних ділянок де правильним тлумаченням посадовцями органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в окремих правових приписів, що стосуються укладення земельних правочинів.

Аналіз основних досліджень. Проблеми земельних правочинів є складовою більш загальної проблеми договорів саме в екологічному праві. Дослідженням даного питання займалися як вітчизняні вчені, такі, як: Ю. С. Шемшученко, В. Л. Мунтян, П. Ф. Кулініч, О. О. Погрібний, так і зарубіжні вчені: В. В. Баранкова, В. В. Комарова, С. Я. Фурса, В. М. Безчасний, Л. С. Сміян, В. М. Черниш та інші.

Мета. За допомогою таких методів, як порівняльна правовий, діалектичний, логічний та інших проаналізувати види нотаріальних правочинів законодавства України щодо вчинення нотаріальних дій за участю аграрних суб'єктів.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до статті 202 частини першої Цивільного кодексу України правочин – це дія особи спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків [1]. Вдалою є думка В. В. Барановської та В. В. Комарова, у якій йдеться про те, що нотаріальна діяльність має попереджувальний характер, захищаючи права і закони, інтереси громадян від можливих порушень, надаючи нотаріальним документам безспірного характеру.

Правочин характеризується такими ознаками [2]:

- це завжди вольовий акт, тобто дії свідомо;
- це правомірні дії, тобто не суперечить закону;

– завжди присутня цільова мета.

На підставі даних ознак можна класифікувати правочини на певні види відповідно до кодексу України (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація правочинів за ознаками відповідно до Цивільного кодексу України

№ з/п	Вид	Особливість	Приклад документу
В залежності від числа осіб			
1	Односторонній	Для вчинення достатньо волевиявлення 1 особи	Заповіт
2	Двосторонній	Для вчинення необхідно 2 особи (продавець і покупець)	Договір купівлі-продажу
3	Багатосторонній	Для вчинення необхідна воля 3х та більшої кількості осіб	Договір про спільну діяльність
За характером правовідносин, що виникають на підставі правочину			
1	Оплатні	Надається зустрічне майнове задоволення у вигляді грошей, майнових цінностей тощо	Договір купівлі-продажу, підряд, комісія
2	Безоплатні	Ніякий майновий еквівалент не передбачено	Договір дарування, безоплатного користування майном
В залежності від моменту, коли правочин породжує права та обов'язки для сторін			
1	Консенсуальні	Правочин, який вважається укладеним з моменту досягнення домовленості між сторонами за всіма істотними умовами	Договір купівлі-продажу
2	Реальні	Правочин, для якого вважається досягнення домовленості є недостатнім, моментом його укладення вважають момент фактичного виконання дій	Позика, перевезення, дарування
Від значення підстав правочину для його дійсності			
1	Каузальні	Основна його мета– досягнення певного результату	Договір купівлі-продажу
2	Абстрактні	В даному правочині мета є юридично не важливою	Вексель

Джерело: побудовано автором

Проаналізувавши надано класифікацію можна побачити, що правочин відрізняється в залежності від ознак.

Специфіка земельних правочинів обумовлена цільовим призначенням земельних ділянок та належністю їх до тієї чи іншої конкретної категорії земель України. До прикладу, ст. 130 Земельного кодексу України закріплює вичерпний перелік осіб, які можуть бути покупцями земельних ділянок сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва [3].

У процесі реалізації земельної реформи з'являються нові та ускладнюються існуючі договірні конструкції в галузі земельних відносин. Варто зауважити, що згідно зі ст. 127 Земельного кодексу України органи державної влади та органи місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень здійснюють на договірних засадах продаж земельних ділянок державної чи комунальної власності або прав на них громадянам, юридичним особам та іноземним державам на підставах та в порядку, встановлених цим Кодексом. Крім того, громадяни та юридичні особи України, а також територіальні громади та держава мають право набувати у власність земельні ділянки на підставі міни, ренти, дарування, успадкування та інших цивільно-правових договорів (ст. 131 Земельного кодексу України). Серед договорів у галузі земельних відносин також розрізняють [3]:

- договір про спільну власність на земельну ділянку;
- договір про довічне утримання особи, яка є власником земельної ділянки;
- договір про переуступку частки у праві власності на земельну ділянку;
- установчий договір про створення господарського товариства з передачею земельної ділянки чи права користування земельною ділянкою до статутного фонду та ін.

обіг земельних ділянок і прав на них повинен здійснюватись у певних визначених законом правових формах згідно з конституційними приписами та нормами чинного Земельного кодексу України. правочини займають важливе місце серед цих форм.

Також варто зазначити, що Земельний кодекс України не оперує даним терміном, а вживає термін «договір» та «угода» щодо набуття та припинення земельних прав. Так, глава 20 Земельного кодексу України має назву «Продаж земельних ділянок або прав на них на підставі цивільно-правових договорів». Згідно зі ст. 142 Земельного кодексу України добровільна відмова від права власності на земельну ділянку оформлюється укладенням угоди про передачу права власності на земельну ділянку.

Висновок. Отже, викладене дозволяє стверджувати, що договір як різновид земельної правочину не може виступати підставою виникнення зобов'язання з відшкодування заподіяної шкоди землі чи навколишньому природному середовищу. Єдиною підставою є факт протиправного заподіяння шкоди.

Таким чином, аналіз чинного законодавства України дає можливість встановити найбільш загальні риси, які характеризують договори у сфері земельних відносин.

Література:

1. Цивільний кодекс України від 14.08.2021 № 435-IV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Поняття та види правочинів URL : https://protocol.ua/ua/tsivilniy_kodeks_ukraini_stattya_202/
3. Земельний кодекс України від 20.08.2021 № 2768-III
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Друга Г. А.

*аспірантка кафедри державно-правових дисциплін
факультету права, економіки та кібербезпеки
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Модернізація освіти зумовила її реформування на всіх рівнях та напрямках, і юридична освіта не стала винятком. Зміни, що відбуваються в освітньому законодавстві, спонукають до формування нової моделі юридичної освіти. Перед законодавцем стоїть завдання не лише оновити нормативно-правову базу у сфері юридичної освіти, але й забезпечити виконання всіх задекларованих положень чинного законодавства.

Дослідженню питань, присвячених нормативно-правовому забезпеченню освіти в Україні, присвячена ціла низка праць таких науковців, як В. Андрейцев, О. Білічак, К. Воронцова, Р. Кельмен, Г. Клімова, В. Комаров, М. Кравчук, О. Мельниченко, Р. Мудрак, О. Петришина, М. Скакун, М. Смокович, Р. Стефанчук, В. Сущенко, В. Тацій, А. Юшко та інші. Проте відсутність самостійних досліджень,